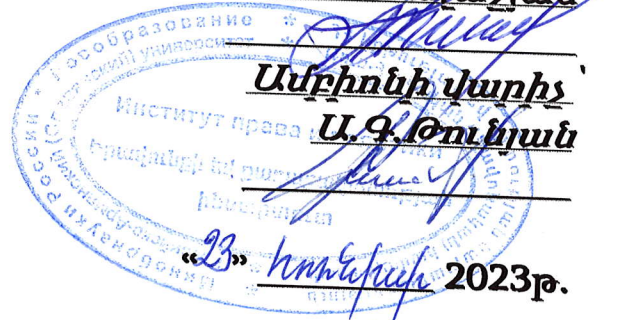


**ԲՄԿ ՊՈՒՀ ՌՈՒՍ-ՀԱՅԿԱԿԱՆ (ՍԼԱՎՈՆԱԿԱՆ)  
ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ**

Հաստատում եմ՝

Իրավունքի և  
քաղաքականության  
Ինստիտուտի տնօրեն՝  
**Ս.Ա. Քալաշյան**

  
**Ամբիոնի վարիչ՝  
Ա.Գ. Թունյան**  
«23» հունվարի 2023թ.

Ինստիտուտ՝ Իրավունքի և քաղաքականության  
Ամբիոն՝ Քաղաքացիական իրավունքի և քաղաքացիական  
դատավարության իրավունքի

**Հեղինակ՝ Հովհաննիսյան Օլգա Արտյուրի**

**ԴԱՍԸՆԹԱՅԻ ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ**

Դասընթաց՝ Սոցիալական ապահովության իրավունք  
Բակալավրի ծրագիր

Դասիչ մասնագիտություն՝ 042101.00.6 Իրավագիտություն

ԵՐԵՎԱՆ

## 1. Ներածություն

- Սոցիալական ապահովությունը պետության և հասարակության կյանքում առանցքային տեղ է զբաղեցնում: Ռուսաստանի Դաշնության 1993 թվականի Սահմանադրությունը երաշխավորում է յուրաքանչյուրին սոցիալական ապահովության իրավունքը ծերության ժամանակ՝ օրենքով սահմանված դեպքերում հիվանդության, հաշմանդամության, կերակրողին կորցնելու, գործազրկության և այլնի դեպքում: Մայրությունն ու մանկությունը, ընտանիքը պաշտպանված չեն պետության կողմից. Ռուսաստանի Դաշնության շուկայական տնտեսության անցումը կենսաթոշակային օրենսդրության բարեփոխման անհրաժեշտություն առաջացրեց:

### 2.1. Կրթական վերջնարդյունքները

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողները պետք է.

իմանան՝

- սոցիալական ապահովության ոլորտին վորաբերվող նորմատիվ իրավական ակտերը՝
  - ՀՀ օրենք «Սոցիալական աջակցության մասին»>,
  - ՀՀ օրենք «Պետական կենսաթոշակների մասին»>,
  - ՀՀ օրենք «Պետական կենսաթոշակների մասին»>,
  - ՀՀ օրենք «Կուտակային կենսաթոշակների մասին»;
  - ՀՀ օրենք «Հաշմանդամների պաշտպանության մասին»;
  - ՀՀ օրենք «Ժամանակավոր անաշխատունակության նպաստների մասին».
- Կենսաթոշակների և նպաստների ձևավորման պայմանները և կարգը:

կարողանան՝

- հաշվարկել աշխատանքային կենսաթոշակի չափը;
- հաշվարկել զինվորական կենսաթոշակի չափը;
- հաշվարկել սոցալական կենսաթոշակի չափը:

**ունակ լինեն՝**

- ինքնուրույն հաշվարկել կենսաթոշակների նշանակման համար աշխատանքային ստաժի տևողությունը;
- ինքնուրույն առաջարկել աշխատունակության կարողությունը քաղաքացու հաշանդամության դեպքում:

**2.2. Դասընթացի աշխատատարության բաշխումն ըստ ուսումնական աշխատանքի տեսակների (ակադեմիական ժամերով)**

Ուսումնական աշխատանքների տեսակները	Ամբողջը, ակ. ժամ.	Բաշխումն ըստ կիսամյակների					
		1 Կիս. .	2 Կի ս.	3 Կի ս.	4 Կիս .	5 Կիս.	6 Կիս .
1	2	3	4	5	6	7	8
<b>1. Ըստ կիսամյակի ընդհանուր դասընթացի ուսուցման ծանրաբեռնվածությունը</b>	<b>108</b>	<b>108</b>					
1.1. Լսարանային պարապմունքներ:	<b>34</b>					<b>34</b>	
1.1.1. Դասախոսություններ	<b>18</b>					<b>18</b>	
1.1.2. Գործնական աշխատանքներ	<b>16</b>					<b>16</b>	
1.2. Ինքնուրույն աշխատանք	<b>74</b>					<b>74</b>	
Անփոփիչ ստուգում (քննություն, ստուգարք)	<b>ստու լգա րք</b>					<b>ստու լգա րք</b>	

**2.3. Դասընթացի թեմատիկ պլան**

Դասընթացի բաժինները և թեմաները	Ընդհանուր (ակ. ժամ)	Դասախոսություններ (ակ. ժամ)	Գործնական (ակ. ժամ)	Պարապմունքների այլ տեսակներ (ակ. ժամ)

Թեմա 1. <<Սոցիալական ապահովության իրավունքի հասկացությունը առարկան, մեթոդը և համակարգը>>	4	2	2	
Թեմա 2. <<Սոցիալական ապահովության ֆինանսավորումը և աղբյուրները>>	4	2	2	
Թեմա 3. <<Սոցիալական ապահովության սկզբունքները>>	4	2	2	
<<Սոցիալական ապահովության իրավահարաբերությունները>>				
Թեմա 4 <<Աշխատանքային ստաժի հասկացությունը>>	4	2	2	
Թեմա 5 <<Աշխատանքային կենսաթոշակ>> <<Հաշմանդամության աշխատանքային կենսաթոշակ, կերակրողին կորցնելու դեպքում աշխատանքային կենսաթոշակ>>	4	2	2	
Թեմա 6 <<Զինվորական կենսաթոշակ, սոցիալական կենսաթոշակ>>	4	2	2	
Թեմա 7 <<Պետական նպաստներ՝ ընտանեկան նպաստ, սոցիալական նպաստ, հրատապ օգնության նպաստ>>	3	2	1	
Թեմա 8 <<Երեխային ծննդյան միանվագ նպաստ>>, <<Մայրության նպաստ>>	3	2	1	
Թեմա 9 <<Ծերության նպաստ>>, <<Հաշմանդամության նպաստ>> <<Կերակրողին կորցնելու նպաստ, <<Թաղման նպաստ>>>	2	1	1	
Թեմա 10 <<Հաշմանդամների սոցիալական պաշտպանություն>>, <<Սոցիալական սպասարկում>> <<Սոցիալական աջակցություն>>	2	1	1	
Ընդամենը	34	18	16	

### 3. Դասընթացի բաժինները և թեմաները

**Թեմա 1. <<Սոցիալական ապահովության իրավունքի հասկացությունը, առարկան, մեթոդը և համակարգը>>**

Սոցիալական ապահովության հասկացությունը, գործառույթները: Սոցիալական պաշտպանությունը: Սոցիալական պաշտպանության առարկան և մեթոդները:

**Թեմա 2. <<Սոցիալական ապահովության ֆինանսավորումը և աղբյուրները>>**

Սոցիալական ապահովության ֆինանսավորման իրավական հիմքերը. ՀՀ կենսաթոշակային հիմնադրամը: Սոցիալական ապահովության իրավունքի աղբյուրները՝ ՀՀ Սահմանադրությունը, ՀՀ օրենքները և այլ ենթաօրենսդրական ակտերը:

**Թեմա 3. <<Սոցիալական ապահովության սկզբունքները <<Սոցիալական ապահովության իրավահարաբերությունները>>**

Սոցիալական ապահովության սկզբունքների հասկացությունը և բովանդակությունը: Սոցիալական ապահովության իրավահարաբերությունների հասկացությունը, դասակարգումը և տեսակները: Սոցիալական ապահովության իրավահարաբերությունների օբյեկտները և սուբյեկտները: Սոցիալական ապահովության իրավահարաբերությունների ծագման, փոփոխման և դադարեցման իրավաբանական հիմքերը: Կենսաթոշակային իրավահարաբերություն, սոցիալական ապահովության, հայեցողական և դատավարական իրավահարաբերություններ:

**Թեմա 4. <<Աշխատանքային ստաժի հասկացությունը>>**

Աշխատանքային ստաժի հասկացությունը և տեսակները. Աշխատանքային ստաժի հաշվարկումը:

**Թեմա 5. <<Աշխատանքային կենսաթոշակ>>, <<Հաշմանդամության աշխատանքային կենսաթոշակ, կերակրողին կորցնելու դեպքում աաշխատանքային կենսաթոշակ>>**

Աշխատանքային կենսաթոշակի հասկացությունը. Տարիքային, արտոնյալ պայմաններով, երկարամյա ծառայության, հաշմանդամության, կերակրողին կորցնելու դեպքում և մասնակի կենսաթոշակներ:

**Թեմա 6. <<Զինվորական կենսաթոշակ, սոցիալական կենսաթոշակ>>**

Զինվորական՝ երկարամյա ծառայության, հաշմանդամության, կերակրողին կորցնելու դեպքում: Սոցիալական՝ ծերության, հաշմանդամության, կերակրողին կորցնելու դեպքում:

**Թեմա 7. <<Պետական նպաստներ՝ ընտանեկան նպաստ, սոցիալական նպաստ, հրատապ օգնության նպաստ>>**

Պետական նպաստների իրավունքը, հասկացությունը և տրամադրման կարգը: Ընտանեկան նպաստի, սոցիալական նպաստի և հրատապ օգնության նպաստների տրամադրման պայմանները և կարգը: Ընտանքիների անպահովության

զնահատման հիմնական պայմանները:

**Թեմա 8. <<Երեխային ծննդյան միանվագ նպաստ>>, <<Մայրության նպաստ>>**

Երեխայի ծննդյան միանվագ նպաստի իրավունքը: Ընտանեկան դրամազույգը: Մայրության նպաստի իրավունքը, նշանակելը և վճարելը:

**Թեմա9. <<Ծերության նպաստ>>, <<Հաշմանդամության նպաստ>> <<Կերակրողին կորցնելու նպաստ, <<>Թաղման նպաստ>>**

Ծերության, հաշմանդամության, կերակրողին կորցնելու դեպքում նպաստի տրամադրման պայմանները և կարգը: Թաղման նպաստի տրամադրման պայմանները և կարգը:

**Թեմա10. <<Հաշմանդամների սոցիալական պաշտպանություն>>, <<Սոցիալական պասսարկում>>, <<Սոցիալական աջակցություն>>**

Հաշմանդամության հասկացությունը, անաշխատունակության աստիճանի սահմանման կարգը: Հաշմանդամների իրավունքների պաշտպանության պետական երաշխիքները: Սոցիալական աջակցության նպատակը և խնդիրները: Սոցիալական աջակցության ծառայության աշխատանքի կազմակերպումը:

#### **4. Գրականության ցանկ**

##### **Հիմնական**

1. ՀՀ օրենք <<Պետական կենսաթոշակների մասին>> 22.12.2010 թ.
2. ՀՀ օրենք <<Պետական նպաստների մասին>> 12.12.2013 թ.
3. ՀՀ օրենք <<Հաշմանդամների սոցիալական պաշտպանության մասին>> 03.05.2005թ.
4. Акатнова М. И., Колмоец Е. Е., Морозов П. Е. Актуальные вопросы правового регулирования труда и социального обеспечения государственных служащих. Научно-практическое пособие. — М: Проспект. 2017. 416 с.
5. Актуальные проблемы трудового права и права социального обеспечения. Сборник материалов V межвузовской студенческой научно-практической конференции. — М: 2019. 264 с.
7. Антипьева Н. В. Единство и дифференциация в праве социального обеспечения. — М: Проспект, 2017. 238 с.
8. Афанасьев М.А., Голубева Т.Ю. Право социального обеспечения России. Учебное пособие. — М: Проспект, 2020. 184 с.
9. Григорьев И. В., Шайхатдинов В. Ш. Право социального обеспечения. Учебник и практикум для вузов. — М: Юрайт, 2019. 428 с.
10. Григорьев И. В., Шайхатдинов В. Ш. Право социального обеспечения. Учебник и практикум для СПО. — М: Юрайт, 2019. 428 с.
11. Гусев А. Ю. Судебная защита права российских граждан на социальное обеспечение. Монография. — М: Проспект. 2020. 112 с.

12. Дивеева Н. И., Доброхотова Е. Н., Захаров А. А. Право социального обеспечения. Учебник и практикум. — М: Юрайт, 2017. 384 с.
13. Захарова Н. А., Горшков А. В. Право социального обеспечения. Учебное пособие. — М: Омега-Л, 2015. 170 с.
14. Комкова Г. Н., Торосян Р. А., Сычев В. Б. Право социального обеспечения. Практикум. Учебное пособие для академического бакалавриата. — М: Юрайт, 2019. 188 с.
15. Комкова Г. Н., Торосян Р. А., Сычев В. Б. Право социального обеспечения. Практикум. Учебное пособие для СПО. — М: Юрайт, 2019. 188 с.
16. Косаренко Н.Н. Право социального обеспечения. Учебник. — М: КноРус, 2019. 240 с.
17. Право социального обеспечения. Учебник и практикум / Под ред. Филиппова М. В. — М: Юрайт, 2019. 406 с.
18. Сулейманова Г. В. Право социального обеспечения. Учебник и практикум. — М: Юрайт, 2019. 430 с.
19. Тучкова Э. Г. Право социального обеспечения России. — М: Проспект, 2020. 480 с.

#### Լրացուցիչ գրականության ցանկ

20. Богмацера Э.В. Конституционное судопроизводство как форма защиты права на пенсионное обеспечение / Э.В. Богмацера, Е.Е. Новопавловская // Вестник Волгоградской академии МВД России. - 2016. - № 1. - С. 19-26.
  21. Брянцева М.В. Условия назначения и выплаты социальных пенсий / М.В. Брянцева, З.К. Алиева, А.В. Брянцева // Ресурсы русского языка в практике речевых коммуникаций и делового взаимодействия в информационном обществе Сборник научных статей студентов, магистрантов и преподавателей вуза в рамках изучения дисциплины «Мастерство делового взаимодействия»: сб. ст. - М.: Перспектива, 2017. С.150-152.
  22. Быкова Н.Н. Вопросы пенсионного страхования в Российской Федерации / Н.Н. Быкова, А.А. Курилова // Карельский научный журнал. - 2017. - Т. 6. - № 4. - С. 136-140.
19. Воронин Ю.В. Проблемы реализации стратегии долгосрочного развития пенсионной системы Российской Федерации / Ю.В. Воронин, Т.М. Савицкая // Социальное и пенсионное право. - 2016. - № 4. - С. 3-20.
20. Евдокимова Ю.В. Государственное социальное страхование в РФ: современное состояние и перспективы развития / Ю.В. Евдокимова // Аудит и финансовый анализ. - 2016. - № 3. - С. 348-352.

**Վերջնական ստուգարք.** Նպատակը՝ ստուգել և գնահատել ուսանողների գիտելիքները:

